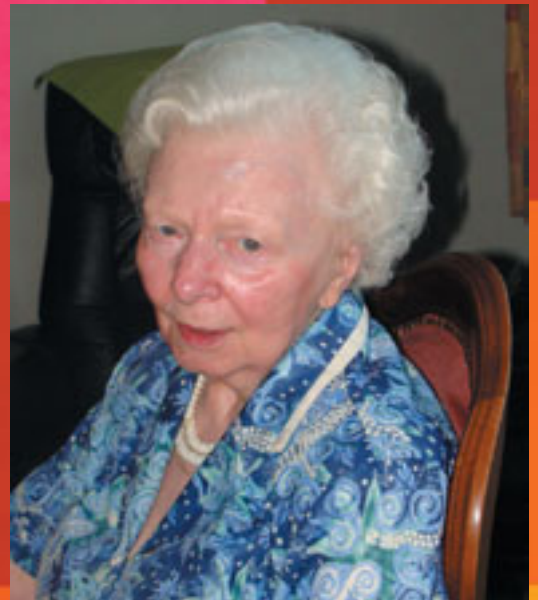

Elvira Hovelinck werd geboren in 1919 in de Ottergemsesteenweg te Gent “en ik weet nog goed de nummer ook, 376.” Ik word hartelijk welkom geheten door deze kwieke negentigster op een regenachtige dag op haar kamer in Vincenthof in Oostakker. Met plezier staat ze me te woord. Ik ben erg geïnteresseerd in haar ervaringen als werknemster in de SIDAC of *Société Industrielle de la Cellulose*, gelegen op het einde van diezelfde Ottergemsesteenweg, vanaf het eind van de jaren 1930 tot een stuk in de jaren 1950. Elvira steekt van wal.

De SIDAC in O

een

SIDAC

Fabriek te Gent

AUTEUR: Nele Desimpelaere

Samen met haar ouders en broer beleefde ze een gelukkige, normale jeugd. Ze mocht schoollopen tot haar zestiende in de Tweebruggenstraat, bij de zusters van Nieuwen Bosch. Op haar negentiende huwde ze met Gustaaf. In 1938 kwam hun enige zoon ter wereld.

Voor ze trouwde, deed ze regelmatig modellenwerk. “Ze hadden het aan mijn ouders gevraagd of ik model mocht zijn. Ik was er wel niet voor, maar ja (...). Wat uw ouders zegden, was evangelie en dat moest gebeuren. En zo ging het.” Maar eenmaal gehuwd, wilde ze dit niet langer doen, want “ge moet u dan meer bezighouden met uw huishouden.” Sowieso was modellenwerk ook een harde stiel, “voor uw plezier moet je het niet doen.” Om met een goeie hou-

voor een foto ongelooflijk veel. En mama kon dat niet.”

Nadat Elvira met Gustaaf getrouwd was, trok ze naar de SIDAC. “De SIDAC kwam dan net op en daar heb ik toen 22 jaar gewerkt.” In de beginjaren van de fabriek “ging ik als jong meisje wel eens kijken naar de lichten tussen de bomen: *Papiers Transparents SIDAC*. Dat was mooi, hoor, met die verlichting daar op, zo tussen die bomen. Dat was echt mooi.”

Ze was aangeworven in het bedrijf als *emballeuse*, inpakster. Op haar afdeling waren het vooral kleine tubes voor farmaceutisch gebruik die later gevuld werden met pillen die ingepakt moesten worden. Elvira herinnert zich niet helemaal of de tubes zelf in de fabriek geproduceerd werden, maar in elk geval kwam rond de tubes een cellofaanfilm met de gegevens van het medicament die in de SIDAC gedrukt en rond de tube gekleefd werd. Via haar vader die vele jaren in de drukkerijafdeling van het bedrijf werkte, wist Elvira dat dit een waar precisiewerk betrof: “Wat er allemaal op die papieren stond, moest gedrukt worden, maar juist, he, niet een beetje daar of een beetje hier, maar allemaal juist gedrukt en dat was daar al mannenwerk.”

De tubes kwamen binnen in grote houten bakken en die moesten telkens per 3000 stuks in kleinere kartonnen dozen. Over elke laag tubes kwam een papier, “en dat was ook SIDACpapier (...)”, te liggen en eens de doos vol, werd het gewicht ervan gecontroleerd “op een bascule”. Elke doos moest evenveel wegen, ■■■

Links: Luchtfoto uit de jaren 1960.

Rechts: Een recente luchtfoto met zicht op de nieuwe fabriek die in 1978 officieel werd geopend aan de overkant van de Schelde langs de Ringvaart en waar nu nog steeds Innoviafilms gevestigd is.

Microsoft Live Earth

Gent, gesprek en een historiek

ding voor de dag te komen op de catwalk, “moesten we met boeken op ons hoofd lopen, dikke boeken, zoals een telefoonboek (...) en daar moest je recht mee gaan zodat die niet afviel.” Hierdoor kreeg Elvira een “fiere gang” over zich, wat haar door haar omgeving niet altijd in dank werd afgenomen want “ze hadden een gans andere indruk van je, dat je een *bourgeois* was...”

Ze was ook een hele tijd model voor een kapster in opleiding die haar diploma wilde halen en dus mensen nodig had om kapsels op te testen. Nadat haar klanten ’s avonds de deur uitwaren, was het de beurt aan Elvira. Ze denkt nog graag terug aan het prachtige kapsel dat ze telkens kreeg. “Het was magnifiek schoon, ik zie het nog zo voor me. Mijn haar was één diadeem, waar je door kon kijken, van achter was dat één bek tot in de hals, dat was één kleine krul. (...) Ik ben ook nog de eerste geweest (...) maar ik heb daar niets voor gekregen, maar als mijn mama die foto wou kopen, moest ze vijftig frank geven. In die tijd, toen ik een meisje van 14 jaar was, was vijftig frank

In een goed beveiligde loods - de zogeheten 'kathedraal' - werden de moederrollen van het bedrijf bewaard. Toegang voor onbevoegden was strikt verboden.

waardoor men snel wist of het juiste aantal tubes in de doos zat. Het duurde wel een hele poos voor je het onder de knie had om op een snelle manier 3000 tubes van de ene in de andere doos over te hevelen. "Tegen dat je dat vast had... dat was echt niet gemakkelijk!" Veel SIDAC-producten vertrokken per boot of per trein en de productie was in grote getale eveneens voor het buitenland bestemd. Achter de voormalige fabriek kan je nu nog steeds een stuk van de spoorwegberm zien.

In de fabriek werkten in die periode ongeveer evenveel vrouwen als mannen. "Vrouwen werkten wel apart van de mannen, zoals in de *filature*, maar bijvoorbeeld in de ververij of de drukkerij waren het vooral mannen."

Op de afdeling van Elvira werkten ze met twaalf vrouwen. Zij werkten niet in ploegen. "We werkten van 's morgens half acht tot 's avonds vijf uur. Maar toen het eens zeer heet was in de zomer - en we hadden glas boven ons en voor ons (...) - toen mochten we wel 's morgens vroeg beginnen zodat we 's namiddags

vroeg zouden gedaan hebben." 's Morgens om negen uur was er een eerste pauze "om ons boterhammeke op te eten" en "de enen hadden middagpauze van twaalf uur tot half één en de anderen van half één tot één uur."

Om te werken droegen ze geen speciale kledij. "We deden wel onze eigen schort aan. En we gingen naar ons werk, en na ons werk keerden we naar huis terug en je zag niet dat we gewerkt hadden. We konden met onze properste kleren daar naar toe gaan, je zag niet dat we gewerkt hadden."

Als Elvira aan het werken was, vingen haar ouders haar zoontje op.

Tijdens de oorlogsjaren kregen werknemers maar een schamel loontje. "Ik verdiende toen 190 franken per week (...) en dat was toen juist goed voor een roggebread per dag." Maar na de oorlog werd dat geleidelijk aan hoger. Op de inpakafdeling werd ook het "*entreprise-systeem*" ingevoerd. "Zoveel dozen moest je hebben om uw daguur te verdienen. Al wat je boven uw daguur per dag kon doen, was een halve frank per doos. En als je dan geroutineerd was... (...), daar heb ik veel geld verdiend, veel geld." In die periode verdiende Elvira meer dan haar vader die in de drukkerij werkte. Die kon immers enkel zijn daguren werken en had niet de gelegenheid om "in *entreprise*" te werken. "Ik hoor het mijn pa nog zeggen: ik ben beschaamd als ik naar ons *Vierkes* envelop kijk..." In die periode kregen werknemers hun loon nog elke week in een envelop.

Met de opkomst van de fabriek veranderde ook het uitzicht van de straat in de buurt. Elvira woonde immers met haar ouders in dezelfde (lange) straat als waar de SIDAC later opgericht werd en kon dus de vergelijking maken. "Voordat de fabriek er was, hadden wij nog geen auto's gezien in de straat, maar als de SIDAC gekomen is, zijn de auto's gekomen. Anders zagen wij daarvoor geen auto's in de Ottergemsesteenweg."

Elvira beklemtoont dat ze altijd graag in de SIDAC heeft gewerkt, "het was als een feest om daar te gaan werken (...) en ik zou de jaren in de fabriek nog willen herdoen." Hoewel het een tijdje geduurd heeft voor men haar kende en haar werk respecteerde, was ze ook een graaggeziene vrouw in het bedrijf. Getuige hiervan is onder meer de houding van haar toenmalige chef, meneer Roels, toen ze tijdens de oorlog haar man naar Duitsland gevolgd is van 1943 tot 1945 "om hem uit het concentratiekamp te houden". Ze mocht immers van haar baas altijd terugkeren naar de fabriek. "Elvierke, ik versta dat je in een moeilijke positie staat, maar als het God belieft dat je terugkomt, mag je altijd terugkeren naar de SIDAC. Je mag hier altijd terug komen werken", herinnert Elvira zijn woorden nog als de dag van gisteren. Tijdens de oorlogsjaren bleef de fabriek draaien, maar "het was toen al voor de Duitsers wat gemaakt werd (...) de mensen konden niet anders."

Een van de redenen die Elvira zelf aanhaalt waarom ze gerespecteerd en gewaardeerd werd, was haar rechtuit-houding, zoals ze het zelf omschrijft. "Ik ben

altijd rechtuit geweest, ik heb nooit tegen de bazen *gekonkelfoerd*. Was er iets, dan ging ik naar de bureau en zegde dat. Stond er mij iets niet aan, dan zagen ze dat aan mijn gezicht (...). Nooit iets achter de rug, ik heb nooit iets achter de rug gedaan, ik ging gewoon naar de bureau (...). Ze hebben liever dat je rechtuit bent, maar geef hen eerst de eer die hen toekomt. En de rest, dat kan me niet schelen, ik spreek daar tegen gelijk tegen een ander.”

De oorlogsjaren hadden wel een zware stempel op de jonge vrouw gedrukt. Gedurende twee jaren had ze alles achter zich gelaten, ook haar eigen zoon, om haar man – die geweigerd had om vrijwillig naar Duitsland te vertrekken - uit het concentratiekamp te houden. Hun zoon bleef achter bij Elvira's ouders. Elvira en haar echtgenoot waren ondergebracht in één van de vele kampen die het land toen telde, in Seesen-am-Harz, in de Noord-Duitse deelstaat Nedersaksen. Haar man moest er helpen bij de aanleg van de spoorweg, Elvira kreeg een baan in de keuken waar ze voor het eten moest zorgen van 80 personen, van 's morgens vijf tot 's avonds tien uur. Enkel op zondag had ze vrij vanaf vijf uur in de namiddag... De oorlog en alles wat ze had meegemaakt, had Elvira wel hard gemaakt: “Ja, hard dat ik geworden was, hard... Mijn karakter was omgekeerd gelijk een handschoen... (...) ik heb veel moeite gehad om terug *normaal* te worden...”

Maar haar vroegere chef kwam zijn belofte na zodat ze direct na haar thuiskomst terug aan de slag kon in de SIDAC. Ze werkte er nog ruim tien jaar totdat ze er in 1955 - omwille van gezondheidsredenen - noodgedwongen mee moest ophouden. Met veel spijt weliswaar want tijdens het gesprek herhaalt Elvira regelmatig hoe graag ze in de fabriek werkte: “... naar de SIDAC, daar ging ik naartoe gelijk naar een feest, een kermis was dat in de tijd...”. Ze haalt ook nog enkele anekdotes op die haar nog steeds aan het lachen brengen.

Zo was er het verhaal van de “kamion van de SIDAC”. Heel veel vrouwelijke werkneemsters kwamen immers vaak van ver buiten Gent naar de fabriek om te werken. Veelal kwamen die aan met de trein in het station en werden ze ginder opgehaald. Voor de SIDAC hiervoor over een bus beschikte, werden die personen opgehaald met een vrachtwagen, de “kamion van de SIDAC”. Onder meer Juul was een van de dienstdoende chauffeurs en hoewel het eigenlijk niet mocht - want de kamion was enkel voorbehouden voor werknemers die van het station kwamen - , gaf hij Elvira toch vaak een lift, want Juul kende Elvira al jaren. “En dus reed ik eerst mee tot aan *de statie* en dan naar huis (...), maar ik was toch nog vroeger thuis dan mijn pa die te voet kwam van aan de SIDAC naar huis.” Maar op een dag kwam het toch aan het licht dat een van de chauffeurs iemand regelmatig een lift gaf. Miele Parmentier - “de baas van de chauffeurs” - die wou weten wie dit op zijn geweten had, wist niet dat het om Elvira ging, met wiens tante hij op dat moment een - buitenechtelijke - relatie had. Toen tijdens een vergadering de vraag gesteld werd

welke chauffeur het gewaagd had om iemand mee te nemen, antwoordde Juul doodleuk: “Meneer Parmentier, die chauffeur ben ik en dat meisje dat ik meeneem, is familie van uw “*loetje*”...” En er werd nooit meer over gesproken, glimlacht Elvira veelbetekenend.

Een stap in het productieproces

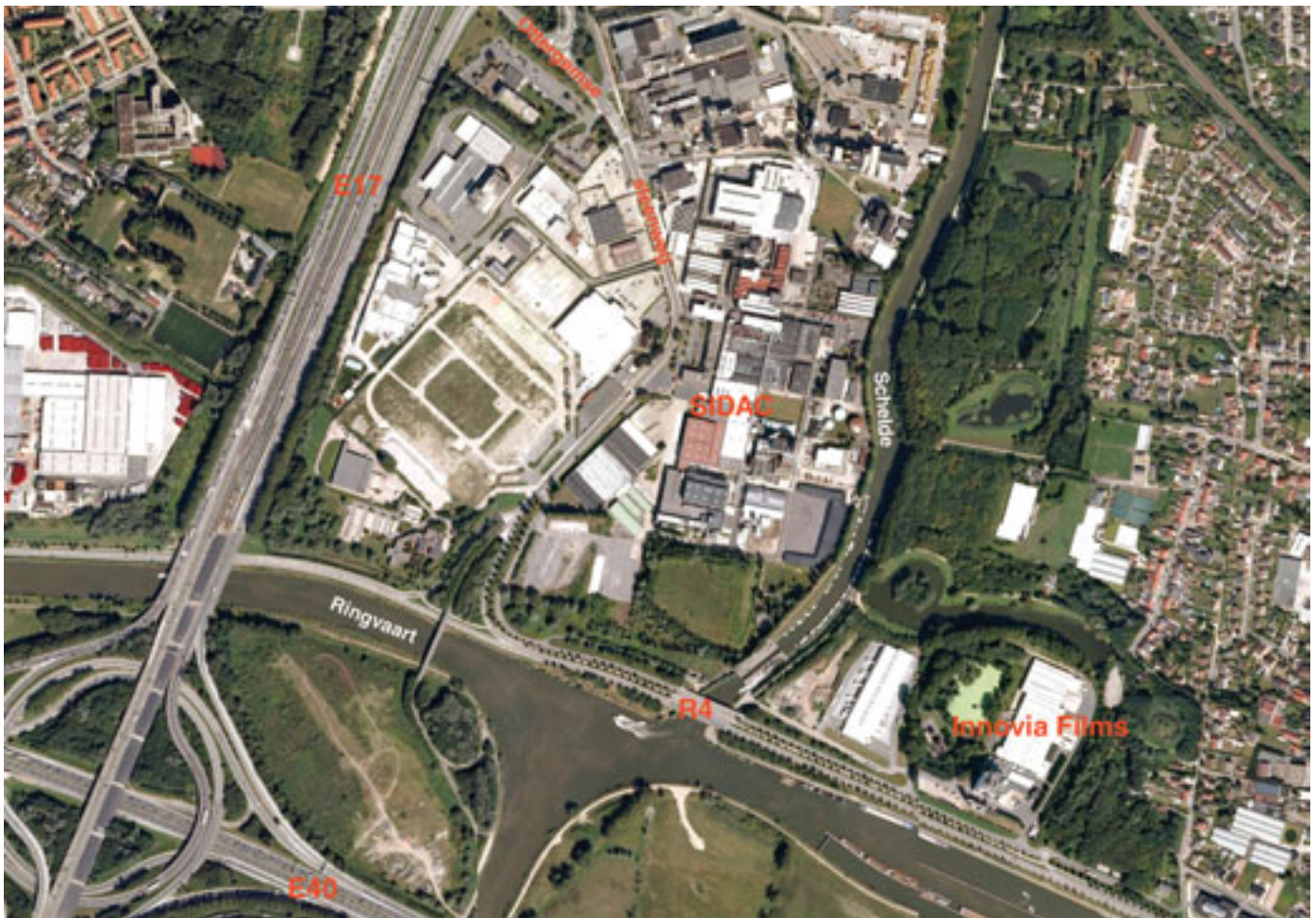
Met deze mooie SIDAC-herinneringen van Elvira nemen we afscheid. Ik dank haar van harte voor haar tijd en de aangename babbel. En ik wens haar nog veel mooie en gezonde jaren toe.

Overzicht geschiedenis SIDAC

Een poging tot reconstructie van de historiek van de SIDAC is niet zo evident als het lijkt. De meeste archieven werden vernietigd of het weinige wat de tand des tijds overleefde, bevindt zich overal verspreid. Hieronder volgt een samenvatting van onze zoektocht naar een brokje geschiedenis van een kunststof-fabriek die in de 20ste eeuw in Gent aan vele duizenden personen werk heeft verschaft.

SIDAC staat voor *Société Industrielle de la Cellulose*. Volgens Van Dale is cellulose een « polysaccharide waarvan de molecule een keten is van meer dan 250 cellobiose-eenheden, het hoofdbestanddeel van de

Recente luchtfoto, de oorspronkelijke SIDACfabriek staat in het midden aangeduid, rechts onder bevindt zich het huidige Innoviafilms.
Google Earth

wanden van de plantencellen » waarbij sacharide staat voor een sucrose of koolhydraat, kortom suiker. Polysacharide wordt door zowat alle planten aangemaakt, vooral bomen, en het zorgt voor de stevigheid ervan. Katoen en watten zijn nagenoeg zuivere cellulose. Cellulose is maar een van de polymeren die gemaakt kunnen worden van glucose, andere zijn bijvoorbeeld zetmeel en glycogeen. Typisch voor cellulose is de slechte afbreekbaarheid. Mensen kunnen het bijvoorbeeld helemaal niet verteren. Als dieren het kunnen verteren, maken zij hiervoor meestal gebruik van bacteriën in de maag of dikke darm.

Cellulose speelt op zijn beurt een grote rol bij de productie van cellofaan. Opnieuw volgens Van Dale wordt cellofaan omschreven als “doorzichtig, taai, gasdicht verpakkingsmateriaal, uit viscose bereid, < Franse *cellophane*, gevormd door J. E. Brandenberger, Zwitsers chemicus, uit cellulose + Griekse *phainein* (schijnen, licht verspreiden)”.

Deze meneer Brandenberger (°1872 - +1954) was een Zwitsers textielingenieur die in 1908 het cellofaan uitvond. Het verhaal gaat dat Brandenberger het idee voor zijn uitvinding van cellofaan opdeed bij een bezoek aan een restaurant waar een klant wijn op het tafelkleed morste. Toen de ober het tafelkleed kwam vervangen, vroeg hij zich af of het niet mogelijk zou zijn om het kleed van een doorzichtige laag te voorzien waardoor het waterbestendig zou zijn. In 1908 had hij een eerste machine ontwikkeld voor

het maken van transparante vellen van geregenereerde cellulose wat uiteindelijk de uitvinding van cellofaan betekende. In datzelfde jaar diende Brandenberger een patent in voor “verbeteringen aan een machine om op continue wijze een cellulose film te vervaardigen”. Brandenbergers ontdekking was gebaseerd op de bevindingen van de Engelse chemici Charles Cross, Edward Bevan en Clayton Beadle op het einde van de 19de eeuw. Deze onderzoekers hadden ondervonden dat cellulose bewerkt met natriumhydroxide en koolstofdioxide omgezet werd in oplosbaar natrium – cellulose – xanthogenaat. Na chemische inwerking en onderdompeling in een zwavelhoudend coagulatiebad, kon cellulose geregenereerd worden van de bekomen visceuze reactieve substantie. Hierop baseerde Brandenberger zijn proces voor de fabricage van cellofaanvellen. In 1913 stichtte hij de onderneming S. A. La Cellophane met hoofdkantoor in Parijs. Na de oorlog werd het patent van Brandenberger gekocht door de Amerikaanse chemische industrie van DuPont de Nemours voor de productie van cellofaan in de Verenigde Staten, wat het begin inluidde van de bekendheid van het product op wereldschaal.

Cellulosemolecule

Cellofaan was voor die tijd een zeer revolutionair materiaal: een transparante, glanzende film; helemaal anders dan het bestaande papier en karton. Zo ont-

pvc krimpfilm

Enkele topproducten die het bedrijf mee groot maakten.

vers en gezond dank zij
bewaring in
fresh-pak®

- Speciaal ontworpen voor het verpakken van levensmiddelen en het bewaren daarvan in koelkast of diepvrieser.
- laat geen vocht door en wordt er niet door aangetast.
- vet- en oliebestendig.

FRESH-PAK® bewaart het aroma en beschermt tegen vreemde geurtjes van buitenaf. Verhindert het aan elkaar plakken van levensmiddelen in de diepvrieser. Wordt verkocht in de vorm van rollen, vellen en piknikzakjes en is buitengewoon voordelig in het gebruik.

- GEbruik FRESH-PAK®**
- om aangevroren potjes mayonaise, crème, jam en dergelijke af te dekken.
 - om afvriesvrije te bewaren.
 - om uw piknik te verpakken.

ERG VOORDELIG:
zakjes met 12 vellen van 40 x 60 cm en fuurhoudrollen.

Op FRESH-PAK® verpakkingen vindt u steeds een waarborg van

Uitzonderlijk lange levensduur

aravyl

een plastic-film met onge-evenaarde eigenschappen voor land- en tuinbouw

- vroegere, grotere en betere oogst
- grote lichtdoorlaatbaarheid zonder verbranding van de planten
- ideale vochtigheidsgraad van de lucht
- minder teeltzorgen
- geen onderhoud

Maximale warmte (regel - perforatie - beschadiging)

EEN aravyl TSK

(gebreuwend door UCB-SIDAC)

in ieders bereik:

- gemakkelijk monteer- en verplaatsbaar
- aangepaste verluchting, beregening en verwarming
- economisch verantwoorde prijs

aravyl

is speciaal ontworpen voor het bouwen van TSK (Tijdelijke Beschermdo Kuustructuur), waterreservoirs en andere toepassingen waarvoor tot nu toe uitsluitend rubber en PVC in aanmerking kwamen.

Een film van **ucb sidac** Ottergemse steenweg, 801 GENT Tel. 09.22.58.31

Cellofaan lag ook aan de basis van andere producten die het bedrijf produceerde.

Cellolam®

DEFINITIE

CELLOLAM® is een samengestelde film op basis van - Cellophane -®. Hij bestaat uit twee cellulosevellen, elk langs beide zijden gecoat en met doorzichtige was samengebracht.

7

deklagen
beschermen
aldus
uw
produkt

EIGENSCHAPPEN

Glanzend en soepel.
Grote mechanische weerstand.
Merkwaaardige ondoorlaatbaarheid voor gassen en waterdamp.
Heetselbaar langs beide zijden.
Buitengewoon goede weerstand van de lasnaden.

TOEPASSINGEN

CELLOLAM® is vooral geschikt voor het verpakken van hygroscopische producten en poeders en vooral voor biscuits, suikerwaren, chips, enz...

De opeenvolgende beschermende lagen van een CELLOLAM® verpakking hebben een gunstige invloed op het bewaren van vette stoffen.

CELLOLAM werkt hun oxydatie en ranzig worden tegen.

De dikten van de - CELLOLAM - film nemen toe in verhouding met de referenties vanaf 250 tot 400.

Daardoor is het mogelijk een reeks materialen aan te bieden, die voldoen aan de gewenste stevigheid van de verpakking, rekening houdend met de inhoud, de verhouding gewicht tot volume, en de ruwheid van het oppervlak.

SIDAC

Ottengense Steenweg 801 - Gent Tel. (09) 22.58.31 Telex 011/280

stonden in de jaren 1920 verschillende cellofaan-fabrieken, waaronder eveneens SIDAC in Gent in 1925. Bij buurtbedrijf Fabelta werd kunstzijde gemaakt volgens een procédé dat zeer gelijkaardig was aan het productieproces voor cellofaan.

In de jaren 1930 werd SIDAC overgenomen door UCB. UCB of Union Chimique Belge was al in 1928 opgericht door Emmanuel Janssen in Brussel en richtte zich vooral op chemische industriële producten. Vandaag kennen we het vooral als wereldspeler in de biofarmaceutische industrie. Zes jaar later werd een fabriek opgericht in het Verenigd Ko-

ninkrijk om de cellofaanfilms van Gent te verspreiden. Dit werd later British Sidac Ltd met een eerste productieafdeling in St Helens in 1934. In datzelfde jaar werd British New Wrap Co Ltd opgericht in Wigton (North Cumbria) dat vanaf dan niet langer kunstzijde produceerde, maar zich toelagde op de productie van cellofaanfilms. Er kwamen snel nadien vestigingen in onder meer Burgos in Spanje. Er volgden enkele decennia van grote voorspoed voor deze industrietaak. Op het hoogtepunt stelde SIDAC in Gent zo'n 2500 mensen te werk.

In de jaren 1960 was cellofaan als product op zijn

hoogtepunt wat betreft gebruik en toepassingen, maar de mens zit niet stil. Al voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog werd heel wat onderzoek verricht naar nieuwe materialen, kunststoffen afgeleid van aardolie. Ook in die periode waren diverse onderzoeksteams aan de slag om met de diverse kunststoffen verpakfilms te maken. Bij het Engelse ICI slaagde men erin via een uniek blaasprocédé een gebi-oriënteerde film te vervaardigen waarbij een van de gebruikte polymeren poly-propyleen was. Het resultaat was Biaxially Oriented PolyPropylene of kortweg BOPP. In het begin was dit naar analogie met cellofaan een tweezijdig gelakte film Propafilm C. Doordat ICI weinig ervaring had in de markt van flexibele materialen sloot het in 1967 een overeenkomst af met British Sidac Ltd dat vanaf 1973 een volledige UCB-dochter werd waaruit Sidex ontstond in Wigton. Om op de West-Europese markt binnen te dringen sloot ICI in 1975 een akkoord met UCB voor de oprichting van een *joint-venture*, nv Propafilm. Voor het bouwen van een fabriek werd Merelbeke gekozen, gelegen tegenover de UCB-SIDAC vestiging aan de overkant van de Schelde langs de Ringvaart. De fabriek in Merelbeke werd officieel geopend in 1978. Op korte tijd slaagde men erin een zeer goed kwaliteitsproduct af te leveren wat later resulteerde in Propafilm MG. Vanaf 1987 werd de *joint-venture* tussen UCB en ICI stopgezet, maar in 1998 kocht UCB de ICI – BOPP films activiteiten waardoor het bedrijf vanaf dan (opnieuw) tot de UCB-films hoorde. In 2004 kreeg het bedrijf de naam Innovia Films.

Bij de chemische namen gaat wellicht niet altijd direct een belletje rinkelen. Concreter wordt het als we weten dat SIDAC de eerste decennia een wereldleider was in de productie van verpakkingen voor geneesmiddelen of van vershoudfolie om boterhammen of andere etenswaren in te wikkelen. Andere toepassingen zijn cellofaanvellen die gebruikt worden om op confituur te leggen. Verschillende Hollandse kazen krijgen nu ook nog een rode cellofaanverpakking, en de verpakkingen "papiertjes" van de bekende blauwe keelpastilles zijn eveneens van cellofaan. Misschien een minder gekende technische toepassing bevindt zich in batterijen die een lange levensduur beloven. Hierbij speelt de separator in de batterij immers een belangrijke rol en bij testen bleek cellofaan uitstekende separator kwaliteiten in zich te dragen en ook veel dunner te zijn dan vroeger gebruikte separatoren, waardoor dus effectief een langere levensduur gewaarborgd kon worden. Een belangrijk peperkoekbedrijf van eigen bodem verpakt nog steeds zijn peperkoek in een gele verpakking. Tot vrij recent was dit gekleurde cellofaan, maar intussen werd ook overgeschakeld op BOPPverpakking. Ook sigarettenverpakkingen bestonden lange tijd uit cellofaan. Van de productie van cellofaan bleef weinig over. En voor wat toch bleef liggen, zocht men andere toepassingen. Zo werd tot voor kort de bodem van snoep- of paasmandjes bedekt met een laagje "cellofaanwol",

papierachtige snippers. Of kleinere afvalvellen werden gebruikt als verpakkingsmiddel voor schminkstiften.

Momenteel wordt in Merelbeke geen cellofaan meer geproduceerd. Door de opkomst van BOPP en andere plasticmaterialen kon de productieprijs voor verpakkingsmaterialen met drie tot vier keer vermindert worden. Enkel in Amerika en Engeland produceert Innovia films nog cellofaan. In Merelbeke worden momenteel enkel BOPP films gemaakt zoals in het moederbedrijf in Wigton, Noord-Engeland. Behalve in Wigton en Merelbeke heeft Innovia films ook nog vestigingen in Melbourne (Australië) en Tecumseh (Verenigde Staten). ■

Tot voor kort werden productieresten van cellofaan onder meer gebruikt als 'cellofaanwol' op de bodem van snoep- en paasmandjes.

Bronnen

- gesprek met Elvira Hovelinck op dinsdag 8 december 2009 om 14 uur in Oostakker
- *Van Dale. Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal*, veertiende herziene uitgave, 2005.
- *Grote Winkelprins. Encyclopedie in 25 delen*, Elsevier, achtste druk, 1980.
- <http://www.innoviafilms.com/about-us/history>
- <http://ucb.com/about-ucb/history>
- met dank ook aan het personeel van Innovia films, Merelbeke, in het bijzonder Thierry Gavel en Peggy Lanslots